

Plats och tid	Vita rummet, kommunkontoret, Surahammar Måndagen den 3 oktober 2011, klockan 15.00 – 15.35
Beslutande	Tobias Nordlander (S) ordförande Börje Ahlin (S) Per Jörgensen (S) Johanna Skottman (S) Benny Andersson (S) Erkki Visti (C) Benita With (S) tjug ersättare
Övriga deltagande	Carina Rosendal Lena-Marie Burman Linnéa Hedenmo Marie Andersson
Utses att justera	Johanna Skottman
Justeringens plats och tid	Kommunkontoret Surahammar, Onsdagen den 5 oktober 2011, kl 15.00
Paragrafer	48
Underskrifter
Sekreterare	Marie Andersson
Ordförande Tobias Nordlander
Justerande Johanna Skottman
Justeringen har tillkännagivits genom anslag	2011-10-05 – 2011-10-27
Utdragsbestyrkande	

BMn § 48

Dnr: 2011.0408. 409

Tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifter för Rävsnäs vattentäkt – Spridning av vägsalt för halkbekämpning inom primär skyddszon

Trafikverket har inkommit med en ansökan om att utföra halkbekämpning med vägsalt på länsväg 252 inom den primära skydds-zonen för Rävsnäs vattentäkt under perioden 1 oktober 2011 – 31 maj 2012. Trafikverket har i kompletteringskrivelse i andra hand ansökt om dispens från vattenskyddsföreskrifterna i de avseenden som omfattas av verkets överklagande av föreskrifterna. Trafikverket har därefter inkommit med en tredje skrivelse i ärendet i vilken de förutsätter att nämnden prövar ansökan om tillstånd.

Trafikverket föreslår att tillståndet villkoras med skyldighet för Trafikverket att till kommunen inkomma med uppgift om saltförbrukning i ton samt saltindex för vägsträckan under tillståndsperioden. Dessa uppgifter föreslås redovisas till kommunen senast tre veckor efter tillståndsperiodens slut. Redovisning i dessa avseenden kan dessutom lämnas på kommunens begäran månadsvis under tillståndsperioden.

Trafikverkets rutiner vid vägsaltning enligt ansökningshandlingarna

Trafikverket påpekar att vägen är halkbenägen vilket ställer stora krav på effektiv halkbekämpning. Vid snöfall plogas och saltas vägen och halkbekämpas med salt vid övriga halkor. När så är möjligt saltas vägen förebyggande vid risk för frosthalka eller när blöta och fuktiga vägar riskerar att frysa. För trafiksäkerheten och framkomligheten är detta arbetssätt optimalt men det är även gynnsamt ur miljösynpunkt då det åtgår mindre mängder salt för att hålla en väg ofryst än för att smälta snö och is. Vid dessa tillfällen används företrädesvis saltlösning vilket är den mest saltsnåla metoden. Vid snöfall används varierande grad av befuktat salt beroende på förhållandena, saltning vid snöfall utförs för att inte snön ska fastna på vägbanan och sker alltid i kombination med plogning.

Trafikverkets vinterväghållningsstrategi innebär att minskade saltmängder eftersträvas. Speciellt saltade vägar som passerar vattentäkter behandlas med största försiktighet samtidigt som en bra vinterväghållning är mycket viktig då konsekvenser kan bli mycket allvarliga ur miljösynpunkt. För den aktuella vägsträckan har Trafikverket kontinuerlig dialog med utföraren som i sin tur för en diskussion med förarna av väghållningsfordonet. All personal har genomgått prov och utbildning i vinterväghållning. Väghållningsfordonet är utrustad med den senaste utrustningen, modern saltspridare och bra plogar. Fordonet är försedd med en underplog, en extraplog under bilen som medför renare väg och kan ta bort snö och is som fastnar utan att salta bort det och fordonet har även på senare år utrustats med IR-utrustning, en mätare som känner av vägförhållandena och därefter optimerar saltgivan.

För hela sträckan Surahammar- Ramnäs har saltanvändningen minskat från ca 61 ton 1999/2000 till ca 26 ton 2010/2011.

Vid muntlig kommunikation med Trafikverket har de angivit att tester med alternativa metoder har utförts men aldrig i någon större utsträckning. Andra metoder har ofta en annan miljöpåverkan än vad saltet har, t.ex. kan syreförbrukningen vara högre. Andra produkter kan klara av att hålla en ofryst yta ofryst men är betydligt sämre på att tina en redan fryst yta.

Forts. sid 3

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts. § 48

Remissinstans

Ärendet har översänts till Surahammars KommunalTeknik AB (SKT) för yttrande. De har framfört följande synpunkter.

SKT anser att Trafikverkets ansökan ska avslås, ett bifall av tillståndsansökan är däremot oförenligt med ett nödvändigt skydd för att motverka föroreningskada på vattentäkten. De anser att den förhöjda kloridnivån till 100 % beror på vägsaltningen, att sanering av en grundvattentäkt inte är genomförbar utan att varje nytt föroreningsstillskott leder till en allt större förorening av vattentäkten. Utifrån de utredningar som gjorts har SKT bedömt kloridpåverkan som oacceptabel. Enda sättet att minska ytterligare förorening av klorider i vattentäkten, vid sidan av bortledning av det förorenade vägdagvattnet, är att stoppa tillförseln av vägsalt.

SKT anser att bättre alternativ till halkbekämpning än vägsalt borde prioriteras i enlighet med miljöbalkens andra kapitel med tanke på bästa möjliga teknik och produktvalsprincipen. Det finns alternativa halkbekämpningsmedel till vägsalt som kaliumformiat som inte är lika skadligt för vattentäkten som vägsaltets klorid.

SKT rekommenderar att Bygg- och Miljönämnden följer kommunfullmäktiges tidigare fattat beslut, (Kf § 1, daterat 2011-01-24), att inte sprida vägsalt inom primär skyddszon och att det inte finns någon anledning att ändra ståndpunkt nu i väntan på att regeringen ska ta beslut i frågan om vilka restriktioner mot vägsalt som ska gälla inom vattenskyddsområdet. Den aktuella tillståndsplikten är inget som SKT eller kommunen författat, utan är något som påtvingats kommunen. Därmed är det inget som kommunen kan antas godkänna per automatik. SKT anger att man inte tror att det är omöjligt för Trafikverket att vidta andra åtgärder och alternativ för halkbekämpningen för den primära skyddszonen om 2,2 km. SKT anser att det däremot kan upplevas som osmidigt, men att detta inte är skäl nog att förorena en grundvattentäkt av god kvalitet.

Miljökontorets bedömning och information

Gällande beslut

Kommunfullmäktige beslutade i januari år 2011 om nya vattenskyddsföreskrifter för Rävsnäs vattentäkt i vilka det anges att förbud råder mot saltning inom den primära skyddszonen och tillståndsplikt för saltning inom den sekundära skyddszonen. Trafikverket överklagade beslutet i de punkter som gäller spridning av vägsalt för halkbekämpning. Länsstyrelsen upphävde vattenskyddsföreskrifterna avseende förbud mot spridning av vägsalt och tillståndsplikt för spridning av sand eller grus med inblandat vägsalt inom den primära skyddszonen (punkt 7.1, andra stycket) och avseende tillståndsplikt för spridning av vägsalt inom den sekundära skyddszonen (punkt 7.2, andra stycket, första meningen). Länsstyrelsen föreskrev istället tillståndsplikt för spridning av vägsalt inom den primära skyddszonen. Surahammars kommun och Surahammars KommunalTeknik överklagade länsstyrelsens beslut om upphävande till miljödepartementet. Ärendet är ännu inte avgjort i sak, däremot har besked erhållits om att kommunens inhibitionsyrkande avslagits.

Det centrala i detta ärende är vilket beslut som nämnden har att handlägga ärendet efter. På juristnivå råder delade meningar om vilket beslut som gäller för saltning inom vattenskydds-området. Miljökontoret har tillsammans med kanslichefen bedömt att ärendet bör handläggas efter länsstyrelsens beslut, d.v.s. att det råder tillståndsplikt inom den primära skyddszonen. För den sekundära zonen råder varken anmälnings- eller tillståndsplikt för saltning.

Tillståndsansökan ska således prövas och i sådana fall finns två vägar att välja, ansökan ska bifallas eller avslås.

Forts. sid 4

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts. § 48

Utförda utredningar

Miljökontoret har tagit del av SKT:s riskanalys för vattentäkten (Sweco VIAK AB, daterad 2003-06-17) samt Trafikverkets utredning (Midvatten, daterad 2003-08-22). Här följer en sammanställning av vad som anges i dessa utredningar vad gäller vägsalt. Gemensamt för utredningarna och fakta i ärendet är att förhöjda kloridhalter konstaterats i flera grundvattenrör längs väg 252.

På uppdrag av Surahammars KommunalTeknik AB genomförde Sweco VIAK AB år 2003 en riskanalys av Rävsnäs vattentäkt. Vägsaltets inneboende farlighet har i rapporten bedömts som låg, saltets belastningsgrad på en femgradig skala har bedömts till tre, stor belastning. Vägsalt är den föroreningstyp/ämne som erhållit högst riskpoäng i analysen vid jämförelse med andra risker för vattentäkten. Som förslag på möjliga riskreducerande åtgärder inom vattentäkten anges minskning av saltmängden. Ett annat förslag till åtgärd är bortledning av vägdagvattnet för att på så sätt minska transporten till grundvattnet.

På uppdrag av Trafikverket, tidigare Vägverket, genomförde Midvatten AB år 2003 en utredning med syfte att undersöka förhållandena kring de ökade kloridhalterna i vattentäkten. Som orsak till kloridhaltshöjningen anges att spridning av vägsalt är den enda källa som är tillräckligt stor att ensamt ge den kloridhaltshöjning som registrerats. Kloridhalten i vattentäktens råvatten har pendlat runt 10-15 mg/l under perioden 1956-1980, för att sedan öka till mellan 25 och 30 mg/l. Kloridhalterna i olika grundvattenrör i vattentäkten har uppmätts till mellan 6 mg/l och 950 mg/l.

Enligt Midvattenrapporten är prognosen över framtida kloridhalter om inga åtgärder vidtas att kloridhalterna kan uppgå till ca 32 mg/l vid nuvarande drift av infiltrationer och brunnar. I lokala magasin med lägre omsättning än åsens huvudmagasin kan halterna lokalt vara avsevärt högre eller lägre. Tidsförloppet bedöms som svår att förutsäga, men eftersom åsen är relativt liten bedöms sannolikheten att större delen av tillrinningsområdet har aktiverats. Förslag till åtgärder för att minska kloridhalterna är:

1. Minskad användning av vägsalt
2. Tätning av diken och bortledning av dagvatten från vägområdet
3. Ökning av grundvattenflödet
 - a. Ökad infiltration från områden vid Br6
 - b. Infiltration av grundvatten
4. Bortpumpning av grundvatten
5. Avsaltning

I rapporten görs ingen utvärdering av konsekvenser och kostnader för de olika tänkbara åtgärderna.

Övriga bakgrundsfakta

Gränsvärdet för klorid i dricksvatten är 100 mg/l. Uppmätta kloridhalter i råvattnet vid Rävsnäs vattenverk, d.v.s. det vatten som tas in för rening i vattenverket, har en genomsnittlig kloridhalt på ca 30 mg/l. Halterna har varierat mellan 17 mg/l och 37 mg/l under en 10-årsperiod, se tabell 1.

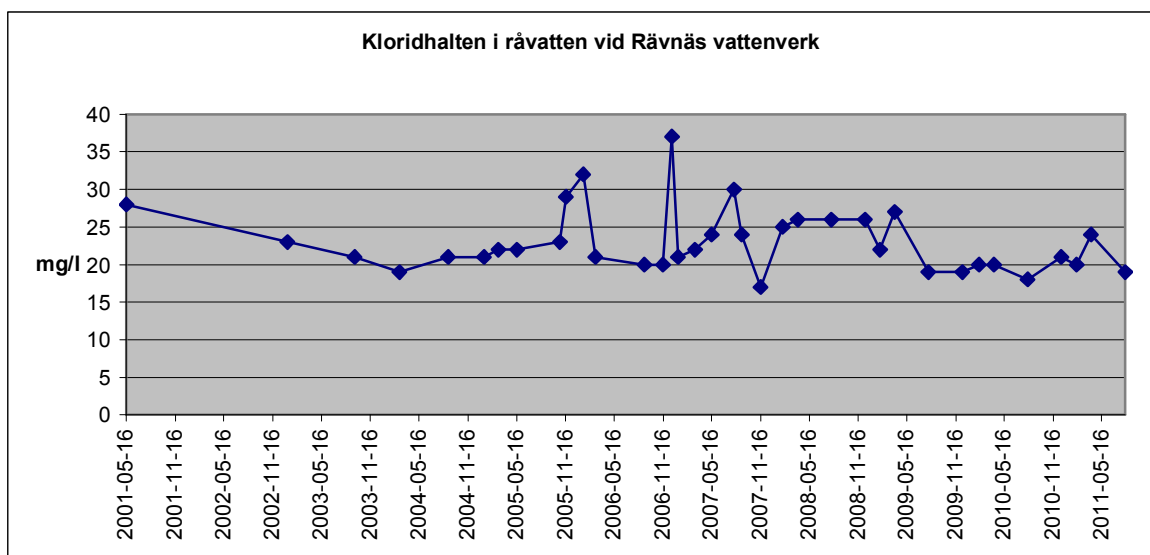
Forts. sid 5

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts. § 48

Tabell 1. Uppmätta kloridhalter i råvattnet till Rävsnäs vattentäkt åren 2001-2011.

Enligt Naturvårdsverkets rapport nr. 4915 anges att förhöjda kloridhalter kan härstamma från t.ex. vägsaltning, avlopp eller deponier. Kloridjonen fastnar inte på markpartiklarna utan är mycket lätttröglig i mark och grundvatten. Höga kloridhalter i grundvattnet kan leda till korrosion på ledningssystem och begränsar vattnet användning som dricksvatten p.g.a. smakförändringar. Enligt rapporten klassificeras de uppmätta kloridhalterna i råvattnet som måttliga.

I Naturvårdsverkets handbok (2010:5) om vattenskyddsområden anges att tillstånd till vägsaltning inom primär skyddszon i första hand bör undvikas genom alternativa metoder, optimalare saltning och genom att avledning av vägdagvatten optimeras. En avvägning mot risken för att en olycka inträffar bör alltid göras. I allmänna råden anges att det bör föreskrivas om tillståndskrav för spridning av vägsalt inom den primära skydds-zonen.

Miljökontoret synpunkter på ovanstående fakta

Mängderna vägsalt som spridits inom den primära skydds-zonen har minskat från drygt 10 ton/km vintersäsongen 1999/2000 till drygt 4 ton/km 2010/2011 enligt Trafikverkets uppgifter vilket miljökontoret anser visa att försiktighetsmått har vidtagits.

Uppmätta kloridhalter i råvattnet har klassificerats som måttligt höga enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder och kloridhalterna understiger gränsvärdet för dricksvatten. Däremot har det uppmätts mycket höga kloridhalter i olika grundvattenrör inom vattenskyddsområdet. Miljökontoret bedömer att det för närvarande inte föreligger någon akut fara för dricksvattenproduktionen då kloridhalterna i råvattnet är måttligt höga och understiger gränsvärdet. I ett framtida perspektiv bedömer miljökontoret däremot att de höga kloridhalterna i grundvattenrören är oroväckande för grundvattnet och därmed även för dricksvattenproduktionen. Miljökontoret har inte tillgång till några analysresultat av kloridhalter från privata dricksvattenbrunnar inom den primära skydds-zonen men kloridpåverkan i dessa brunnar bör inte uteslutas.

Forts. sid 6

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts. § 48

SKT har föreslagit kaliumformiat som ett alternativt halkbekämpningsmedel. Länsstyrelsen har kommenterat denna metod med att åsmaterialet inte består av tillräckligt hög halt organiskt material för att den biologiska nedbrytningen ska kunna ske på ett godtagbart sätt. Kaliumformat anges inte heller ge ett tillräckligt gott resultat vid bekämpande av isbildningar. Eftersom aktuell vägsträckning, p.g.a. dess utformning och placering, anses som halkbenägen bedömer miljökontoret att kaliumformiat inte är en metod som ur halkbekämpningssynpunkt kan ersätta vägsalt.

Då åsen inom vattenskyddsområdet av naturliga skäl består av material med hög genomsläpplighet är marken också känslig för att utsläpp av olika föroreningar som drivmedel, oljor och olika typer av farligt gods. Därför är en effektiv halkbekämpning av stor vikt då dessa utsläpp kan medföra allvariga effekter för dricksvattenproduktionen. Om en effektiv halkbekämpning inte sker inom den primära skyddszonen bedömer miljökontoret att olycksrisken ökar samt att andra trafiksäkerhetsåtgärder därför behöver vidtas. Enligt Trafikverket skulle sådana åtgärder t.ex. kunna vara hastighetsbegränsning och spridning av grus med tät frekvens.

På grund av bristen på utredningar som jämför alternativen spridning av vägsalt kontra spridning av grus inklusive hastighetsbegränsning kan miljökontoret inte göra en bedömning utifrån begreppet bästa möjliga teknik.

Om ansökan bifalls bör tillståndet förenas med villkor. Miljökontoret anser att Trafikverkets förslag till villkor bör kombineras med krav på att samtliga enskilda saltinsatser ska journalföras med uppgifter om tidpunkt, saltmängd samt temperatur och övriga väderomständigheter som ligger till grund för och motiverar saltningsinsatsen. Tillstånd bör enbart beviljas till 2012-05-31.

Nämndens bedömning

Nämnden anser att Trafikverkets ansökan bör avslås och ställer sig bakom de åsikter i ärendet som SKT framfört i sitt yttrande över ansökan.

Nämnden är medveten om att spridning av vägsalt inom den sekundära skyddszonen ligger utanför tillståndsplikten, men förutsätter att Trafikverket tillämpar miljöbalkens allmänna hänsynsregler vid spridningen inom den sekundära skyddszonen så att mängden salt begränsas i den utsträckning det är möjligt utan att trafiksäkerheten äventyras.

I ärendet yttrade sig

Per Jörgensen (S)
Benny Andersson (V)
Erkki Visti (C)
Johanna Skottman (S)
Benita With (S)

Bygg- och Miljönämnden beslutar

med Surahammars KommunalTeknik AB:s yttrande som grund att avslå Trafikverkets ansökan.

Forts. sid 7

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts. § 48

Avgift enligt fastställd taxa för Bygg- och Miljönämnden är **5 600 kr**. Avgift ska erläggas även om ansökan avslås. Avgiften faktureras separat.

Bilaga: Hur man överklagar
Delgivningskvitto

Sändlista: Trafikverket, Box 1140, 631 80 Eskilstuna

Kopia för kännedom: Surahammars KommunalTeknik AB, Box 10, 735 21 Surahammar
Surahammars kommun, kommunstyrelsen/kommunfullmäktige
Miljödepartementet, 103 33 Stockholm, (M2011/2309)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande